

Retouradres: Postbus 242, 5600 AE Eindhoven

Gemeenteraden van de deelnemende gemeenten

Onderwerp voortgang bestuurlijke opdracht - deelopdracht 1
Datum 04 december 2024

Afschrift aan Colleges van B&W

Beste mevrouw, heer,

Inleiding

In mijn brief van 5 april jl. heb ik u namens het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) geïnformeerd dat we in de komende jaren voor grote uitdagingen staan en de organisatie versterking vraagt om deze uitdagingen aan te kunnen. We hebben daarom de directeur VRBZO opdracht verstrekt om inzichtelijk te maken welke capacitaire en financiële voorzieningen nodig zijn om de meest essentiële maatregelen te nemen. In deze brief wordt u geïnformeerd over de resultaten van deze opdracht en voorstellen die wij aan het Algemeen Bestuur tijdens de vergadering op 12 december 2024 willen voorleggen.

Aanleiding

Het bieden van een veilige werk-, woon- en leefomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven, gemeenten en vele andere instellingen. Een belangrijke schakel hierin is de Veiligheidsregio: de organisatie die risico's in beeld brengt, zelfredzaamheid en weerbaarheid bevordert, veiligheidsmaatregelen adviseert en voorschrijft, partners samenbrengt en laat samenwerken. En, als het dan toch fout gaat, treedt de Veiligheidsregio op en probeert zij de maatschappelijke continuïteit zo snel mogelijk terug te brengen tot een aanvaardbaar peil.

In een maatschappij waarin de (veiligheids-)risico's alsmaar toenemen en complexer worden, groeit het belang van een sterke en daadkrachtige Veiligheidsregio. Een Veiligheidsregio die kwantitatief op sterkte is, kwalitatief van een goed professioneel niveau en snel wendbaar om op allerlei denkbare scenario's in te spelen. Deze vereisten zien we terug in steeds strenger wordende wet- en regelgeving, in brancherichtlijnen en overeenkomsten, maar ook in maatschappelijke betrokkenheid. De lat ligt steeds hoger.

VRBZO constateert dat zij niet langer kan voldoen aan deze eisen en verwachtingen. De rek is eruit. De zorg voor veiligheid van inwoners en bedrijven legt inmiddels een onevenredige druk op het personeel. Er zijn grote zorgen over de bedrijfscontinuïteit en er is onvoldoende slagkracht voor het uitvoeren van zowel de reguliere activiteiten als de werkzaamheden in crisissituaties. Lange tijd is getracht om binnen de bestaande middelen te voldoen aan

de minimale vereisten van een gezonde en veilige organisatie en een daadkrachtige hulpverleningsdienst. Maar blijven zoeken naar nog enige ruimte in de begroting is niet langer mogelijk en verantwoord.

Aanpak

Het Algemeen Bestuur van VRBZO heeft daarom opdracht gegeven om te komen met een nadere uitwerking van de situatie. Deze bestuursopdracht kent drie deelopdrachten:

1. *Op zo kort mogelijke termijn wordt een overzicht voorbereid van onderwerpen waarbij op dit moment niet wordt voldaan aan geldende wet- en regelgeving en wat nodig is (in capaciteit en tijd) om aan deze vereisten te voldoen. Criterium voor opname in het overzicht is dat de veiligheid van medewerkers moet zijn geborgd en de bedrijfscontinuïteit en taakuitvoering kan worden gegarandeerd. Hierbij wordt de bandbreedte voor invulling van verbeteringen en de voorgestelde invulling aangegeven en voorzien van een planning [..].*
2. *Daarnaast worden aanvullende stappen in beeld gebracht om de organisatie op orde te brengen naar een gezond functionerende organisatie met daarbij een overzicht van die onderwerpen, waarbij op dit moment niet wordt voldaan aan brancherichtlijnen en uitvoeringsvoorschriften, met inzicht hoe andere Veiligheidsregio's hieraan invulling geven (benchmark). [...]¹*
3. *De nieuwe directeur zal worden gevraagd te werken aan een nieuw beleidsplan (met ingangsdatum 2026). [...]²*

Uitwerking

Geconstateerd wordt dat op diverse terreinen, vooral binnen brandweezorg en deels binnen bedrijfsvoering, niet (voldoende) wordt voldaan aan geldende wet- en regelgeving. Dit is met name het geval op het gebied van:

Taakuitvoering

De Wet veiligheidsregio's is duidelijk in wat de taken en verantwoordelijkheden van een Veiligheidsregio zijn en waaraan ook VRBZO moet voldoen. Het op orde hebben van de primaire taakuitvoering is van groot belang. VRBZO kan momenteel de repressieve taken nog uitvoeren, maar het piept en het kraakt. De limiet van wat nog verantwoord is, is bereikt of wordt hier en daar al overschreden. Dankzij de loyale inzet van medewerkers lukt het nog de primaire taken uit te voeren en de bedrijfscontinuïteit en veiligheid te borgen, maar zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin loopt het systeem vast.

Veranderingen in veiligheidsrisico's vragen om andere vormen van opgeleid worden en opgeleid blijven. Inzet van moderne methoden en didactische inzichten zijn nodig om de vakbekwaamheid van onze mensen op peil te brengen en houden, aangezien het traditioneel oefenen te beperkt in mogelijkheden is en aanloopt tegen praktische en milieutechnische grenzen. Mede vanwege de komst van de Omgevingswet wordt een steeds hoger kennisniveau van onze veiligheidsadviseurs gevraagd. En een heel belangrijke constatering is dat voor het uitvoeren van alle taken binnen het primair proces beschikbaarheid van de juiste, op de taken van de Veiligheidsregio toegespitste informatie, steeds belangrijker is. Ook hiervoor ontbreekt het aan de juiste middelen.

Huisvesting en materieel

Met de laatste fase van de regionalisering van de brandweer in 2014 zijn ook de huurafspraken voor gebruik van brandweerkazernes vastgelegd. Duidelijk was daarbij welk deel van de huurovereenkomst de verantwoordelijkheid is van verhuurder en van huurder. Inmiddels is duidelijk dat ook aan huurderszijde een

¹ Consequenties van deze deelopdracht wordt meegenomen bij het opstellen van een Beleidsplan, dat eind 2025 wordt vastgesteld.

² idem

goede beheersorganisatie moet worden ingericht om toekomstbestendige huisvesting te kunnen blijven garanderen. Deze samenwerking tussen gemeenten en VRBZO zal ook moeten worden opgepakt ten aanzien van het duurzaam gebruik van de gebouwen. Dit vraagt om deskundige inbreng vanuit VRBZO.

Dit is ook aan de orde bij het beheren en vervangen van materialen en materieel. De organisatie is niet in staat om de verzwaringen in eisen en processen, de toename in werkzaamheden en de kostenverhogingen bij vervangingen op te vangen. En dit terwijl de onvoorwaardelijke beschikbaarheid van materialen en materieel essentieel is voor het veilig en effectief kunnen uitvoeren van de hulpverleningstaken. Ook voor dit onderwerp geldt dat in eerste instantie deskundigheid moet worden georganiseerd om op een later tijdstip inzichtelijk te krijgen wat in totaal nodig is.

Voorgenomen besluit en zienswijze

Het Algemeen Bestuur VRBZO heeft kennisgenomen van de uitwerking van deelopdracht 1 (voldoen aan wet- en regelgeving) en geconstateerd dat, naast het vinden van financiële dekking uit de bestaande begroting en inzet van algemene reserve, een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage nodig is de belangrijkste tekortkomingen op korte termijn te kunnen oplossen.

De genoemde structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage gaat € 6.000.000 per jaar bedragen (prijspeil 2026). Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Deze bijdrage kan voor 2025 en 2026 (incidenteel) worden verlaagd door het benutten van onderbesteding in de begroting en onttrekken uit de algemene reserve. Met het vaststellen van een beleidsplan zal voor 2027 en verder worden bepaald wat de structurele bijdrage uiteindelijk gaat worden om te kunnen voldoen aan het in een nieuw beleidsplan geformuleerd niveau van veiligheid. Om volledig te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving zal ook na 2027 nog een bedrag nodig zijn. Met het vaststellen van een nieuw beleidsplan zal voor 2027 en verder worden bepaald wat de structurele bijdrage uiteindelijk gaat worden om te kunnen voldoen aan het in een beleidsplan geformuleerd niveau van veiligheid.

Jaar	Totaal	Uit onderbesteding	Uit reserve	Van gemeenten
2025	€ 3.130.000	€ 1.000.000		€ 2.130.000
2026	€ 5.000.000	€ 1.000.000	€ 1.870.000	€ 2.130.000
2027	€ 6.000.000		€ 1.330.000	€ 4.670.000
2028	€ 6.000.000			€ 6.000.000

De bedragen vanaf 2026 zijn prijspeil 2026

In de 1^e begrotingswijziging 2025 en de Kadernota 2026 is aangegeven wat de verhoging van de gemeentelijke bijdragen voor alle deelnemende gemeenten voor 2025 en 2026 gaat betekenen.

Vervolgproces

Het bovenstaande is verwerkt in:

- een voorgenomen wijziging van de Begroting 2025, die direct na de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 december a.s. separaat aan uw Raad ter zienswijze wordt voorgelegd en
- in de eveneens door het Algemeen Bestuur VRBZO vast te stellen Kadernota 2026, die u, vooruitlopend op het voorleggen van de Ontwerpbegroting 2026, ter informatie wordt aangeboden.

Het Algemeen Bestuur wordt vervolgens op 3 april 2025 gevraagd om, mede op basis van de door u aangegeven zienswijzen, een definitief besluit te nemen over de 1^e begrotingswijziging 2025.

Met het invullen van een deel van de geconstateerde tekortkomingen op gebied van wet- en regelgeving is nog geen sprake van een op de toekomst voorbereide en adequaat functionerende Veiligheidsregio. Het in beeld

brenge van wat hiervoor nodig is en welk ambitieniveau VRBZO hierbij nastreeft, is vervat in het proces om te komen tot een nieuw Beleidsplan VRBZO. Beoogd wordt om een ontwerp voor een nieuw Beleidsplan VRBZO medio 2025 door het bestuur VRBZO te laten vaststellen waarna het conceptplan ter zienswijze aan uw Raad wordt voorgelegd. Het streven is om eind 2025 een Beleidsplan VRBZO voor de komende jaren te kunnen vaststellen en dit de basis voor de begroting 2027 te laten zijn.

Bij de totstandkoming van dit nieuwe beleidsplan wil het bestuur VRBZO de gemeenteraden op een nog nader te bepalen wijze betrekken. Hoe deze betrokkenheid vorm te geven kan onderwerp van gesprek zijn tijdens raadsinformatiebijeenkomsten die op 22 en 29 januari 2025 worden georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten wordt nader toelichting gegeven over de 1^e begrotingswijziging 2025 en de Kadernota 2026. Ook is een afvaardiging van het Algemeen Bestuur aanwezig om u nadere toelichting te geven op dat wat nodig is om aan onze zorg voor veiligheid te kunnen voldoen. U ontvangt via uw griffie een uitnodiging hiervoor.

Met vriendelijke groet,

Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost,
Namens deze,

J.R.V.A. Dijsselbloem
Voorzitter